Hier het verslag van ons verblijf op Lombok 2015.

Marie-José Verheijen – Mondhygiëniste
Elke Devocht – Audiologe
Gerd Cuppens – Partner en algemeen vrijwilliger
Toon van Baars – Partner en algemeen vrijwilliger
Auke Van Mierlo – Kaakchirurge i.o.
Koen Goorman – Partner en algemeen vrijwilliger
Jantine Buijs - Lokale steun en toeverlaat
Holis Udin - Lokale steun en toeverlaat
Jan Wouter Brunings – KNO-arts

1 oktober 2015; Lombok Dag -1

Wij zijn ons weer aan het prepareren voor een nieuwe ervaring op Lombok na ons vorige bezoek in 2014. Morgen zullen Marie-José, Elke, Gerd, Toon en ik weer vertrekken voor een paar weken hulp/onderwijs/zorg op Lombok. Volgende week komen Auke en Koen er ook bij. Met de hulp van Jantine en Holis gaan wij ons best weer doen.

3-4 oktober 2015; Lombok dag 1-2

Na een goede start op Schiphol zonder bagage/gewicht/overgewicht problemen (die zeker mogelijk waren door het totale overgewicht) en een prima overstap in Jakarta, zonder douanecontrole aangekomen op Lombok. Jantine stond nog net niet op de landingsbaan ons op te wachten.
Zaterdag meteen via allerlei boodschappen naar de SLB-school gegaan waar ons een lijst met kindernamen werd overhandigd. 51 kinderen van de school die de blik van Elke en mij nodig hebben. Een deel van de kinderen was er al en konden we meteen zien. Alle spullen die ik vorig jaar heb meegenomen waren er nog. Dat hadden we gehoopt, maar niet helemaal verwacht.
Marie-José moest haar 'praktijk' nog inrichten en heeft nog veel boodschappen gedaan. Bij toeval vonden we het ultrasoon-apparaat van haar dat vorig jaar verdwenen was.
Meteen op deze eerste dag werd duidelijk hoe belangrijk de komst van een audioloog is. Als KNO-arts heb je toch niet veel verstand van hoortoestellen. En: Elke kan gebarentaal! Zij 'praat' met de kinderen alsof ze Bahasa kan. Wij zijn allemaal jaloers.
Morgen zal een jongetje door Elke opnieuw 'ingesteld' worden, wat ik vorig jaar probeerde met al mijn mogelijkheden.

Vandaag liep het niet echt storm bij Audiologie en KNO wat ruimte gaf voor verder uitwerken van benodigdheden voor hoortoestellen en de aanschaf van plaatjes/stickertjes voor de kinderen. Marie-José heeft al veel controles gedaan en een paar behandelingen zodat Auke meteen aan de slag kan als zij volgende week dinsdag komt.
Gerd en Toon vervullen hun rol als assistent met verve. Vanaf morgen zal het tempo van controles omhoog gaan.

MJ verwijdert tandsteen met hulp van vertaler Adit, die ook alle administratie voor haar bijhoudt.

(l) 'Werkoverleg' met Jantine

(r) Ook Holis is weer van de partij om te helpen met het maken van oorstukjes

5 oktober 2015; Dag 3 op Lombok.

Verslag van Elke: Vandaag een vol programma! Van de wachtkamer van dokter Jan naar de (kinder-)audio bij dokter Elke naar het maken van oorstukjes (een haardonatie om een penseel te kunnen maken schrikt ons niet af) tot het aanmeten van de eerste hoortoestellen. Ook tandenborstels vliegen de deur uit bij dokter Marie-José. Blije gezichten van dokter tot patiënt!

Verslag van Toon: Derde dag Lombok: terwijl de dokters Jan en Elke patiënten aan een nieuw gehoor helpen, dienen de assistenten Jantine en Toon zich te buigen over de zorg voor de maaltijd. Warung Kasih heeft de beste nasi tjampoer in Mataram. Bij terugkomst moet er een corpus alienum verwijderd worden uit het oor van een jongetje, dat klaagt over oorpijn. Het blijkt een forse plastic groene kogel te zijn. De dag wordt, zoals altijd, besloten met een nat werkoverleg.

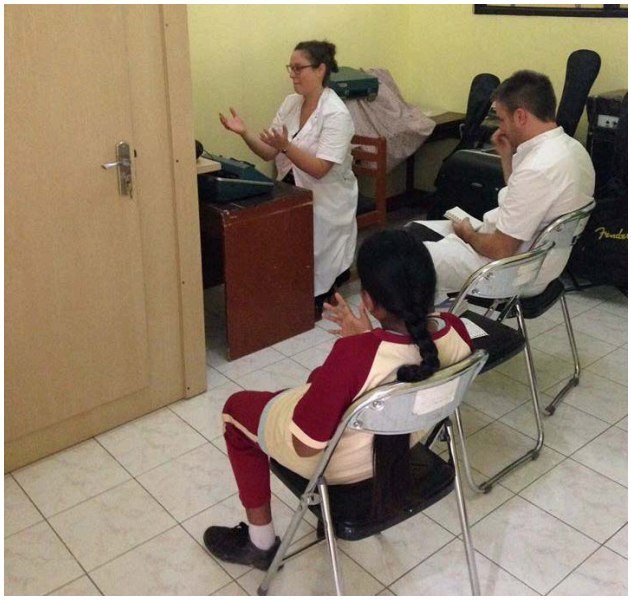

6 oktober 2015; Lombok dag 4

Doordat KNO (Toon en ik) gister 34 patiënten (groot en klein) zag hadden Elke en Gerd het vandaag goed druk. Audiologie kost meer tijd dan KNO. Dus het was afwisselen tussen hoortesten, kinderhoortesten en het aanpassen van hoortoestellen voor hen. Dit alles vertaald en gecoördineerd door Jantine en de oorstukjes gefabriceerd door Holis, inclusief de nog steeds goed werkende penseel van mensenhaar gedoneerd door Elke. Marie-José werkte ook gestaag door met Adit. Er waren weer een paar mooie momenten van hele blije gezichten. Het blijft ons verbazen

hoe weinig de mensen hier weten van slechthorendheid en doofheid. Doordat Elke meteen begonnen is met aanmeten van hoortoestellen kan ze ook de controles beter uitvoeren.
Erg leuk om gezichten van vorig jaar te zien: kinderen voor controle, leraren met hetzelfde probleem omdat ze hun medicatie niet hadden doorgezet...
Weer een voldaan gevoel na deze dag.

(l) Als je 81 bent hoor je inderdaad minder

(r) Holis doet voor bij een 4-jarige hoe hij een oorstukje maakt omdat de 8-jarige niet durft

(l) Poging tot geruststelling voor het maken van een oorstukje. 3 moeders bekommerden zich om haar tijdens deze poging.

(r) De jongen, met Downsyndroom, stelt zijn vriendinnetje, ook met Downsyndroom, gerust dat de controle door Marie-José niet eng is.

Een blije slechthorenden met nieuw toestel.

7-8 oktober 2015; Lombok dag 5 en 6

Dag 5 begint met overleg tussen de doktoren van Lombok met wie de contacten in het verleden zijn gelegd; dr Djelantik, een kinderarts, en dr Hamsu, een KNO-arts. Het blijkt dat het heel lastig is geworden om als arts te mogen werken. Zolang er 'invasieve' dingen gebeuren is het verboden en krijgen de mensen op locatie die het allemaal geregeld hebben het heel lastig. De constructie zoals we dus nu helpen is clandestien maar prima. Ik mag niet eens advies geven als ik met dr Hamsu zou gaan opereren. Nu gaat het niet om mij, maar om de patiënten, en betalen wij de zorg wel die ze nodig hebben maar 'Sharing Knowledge' zou ook leuk zijn.
Verder deze dag weer veel mensen gezien en door Elke en Gerd zijn weer veel kinderen, maar ook volwassenen aan een hoortoestel geholpen.
Holis deelde mee, dat de acryl voor de oorstukjes spoedig op zou raken. Elke heeft via de firma Schoonenberg, die ook de toestellen vorig jaar heeft gesponsord en dit jaar veel materialen heeft gedoneerd, voor elkaar gekregen dat met de volgende vlucht van Auke de nodige spullen nog tijdig op Lombok zullen zijn. Dank Conny Polleunis van Schoonenberg/Streukens!!
Marie-José was helemaal in haar nopjes omdat ze een abces van het tandvlees bij de voortanden had geopend met een mes. Normaal het werk van de tandarts/kaakchirurg, maar aangezien Auke er nog niet is, en het kind pijn had zat er niets anders op. Ze wilde dat ik haar begeleidde, maar dat was natuurlijk helemaal niet nodig.

's Avonds zijn we bij Jantine en Holis in hun prachtige huis in een kampong gaan eten.

Dag 6 is een bijzondere dag geworden. Er kwam een mannetje terug dat vorig jaar door mij een toestel had gekregen. Moeder was in tranen omdat ze zei zich vorig jaar voor hem te schamen. Maar nu was ze zo trots op hem, omdat hij zijn toestel vaak droeg en zijn spraak vooruit was gegaan. Dat was een stille hoop voor ons vorig jaar, maar dat het was uitgevoerd was voor ons een mooie bevestiging dat we goed bezig zijn. Elke en Gerd hebben hem een beter toestel, dat nu perfect ingesteld is, gegeven en de blijdschap van moeder en kind bezorgde ons ook natte ogen. We doen het niet voor de tranen maar wel voor het geluk van de mensen hier.

Wij zagen vandaag kinderen van een andere school waar bleek dat nu meer medische problemen aan het licht kwamen. Chronische oorontstekingen, gaten in het trommelvlies en allergieën. Tot nu hadden we nog niet veel medicijnen uitgedeeld, maar dat is vandaag veranderd. Het abcesjongetje van Marie-José had ook geen klachten meer: ingreep geslaagd.

's Middags zijn we naar een soort naschoolse opvang Stern-für-Lombok/Tanah Bintang gegaan, gerund door de Zwitserse Nadja Madeleine Groelly. Zij had voor de hele groep mensen verzameld met mond/tand/kno-problemen. We wisten niet wat we moesten verwachten maar uiteindelijk zag Marie-José 30 mensen en Toon en ik 20 waarvan Elke en Gerd er ook weer de helft zagen. Wat we niet hadden verwacht dat daar een kind zou zitten van 4 jaar met een fors gehoorverlies. Zijn moeder vond dat hij zou slecht sprak. Wij weten nu waarom. Ook die zal toestellen krijgen binnenkort (als Holis weer grondstoffen heeft voor oorstukjes).

(l) Overleg met dr Djelantik en dr Hamsu

(r) Eén van onze favoriete mannetjes

(l) Simultaan oorstukjes krijgen
(r) Spelaudiometrie door Elke en Gerd, op locatie bij Stern-für-Lombok/Tanah Bintang

(l) Zeer dapper jongetje met zijn tandvleesabces
(geen traan!)

(l) Leraar van een 'gewone' school waar ook slechthorende kinderen op zitten, die graag wil meewerken met -voor de kenners- solo-apparatuur of zelfs ringleiding.

(r) Blije Raphi met zijn nieuwe toestel na 1 jaar dragen

Toon aan het werk op locatie Stern-für-Lombok/Tanah Bintang. Dezelfde methode als op de SLB-school.

9-12 oktober; Lombok dag 7 t/m 10

Dit wordt een beetje een verzamelverhaal van 4 dagen. Ik kan namelijk wel elke dag vertellen dat ik oren heb schoongemaakt, Toon mij fantastisch heeft geassisteerd, Elke weer menigeen heeft blij gemaakt met hoortoestellen, mede dankzij de formidabele inzet van Gerd, en Marie-José weer vele kindermondjes heeft gecontroleerd en tandsteen heeft verwijderd met behulp van Adit, en dit alles uitmuntend ondersteund door Jantine en Holis en de mensen SLB-school, maar dan wordt het zo'n herhaling van zetten.

Nu dus een verhaal met wat highlights.
Op vrijdag (dag 7), een rustige dag omdat de meeste mensen dan vanaf 11h richting Moskee zijn, kwam Khadija terug. Ik had haar vorig jaar twee toestellen gegeven. Zij komt van midden-oost Lombok en wij waren allemaal zeer benieuwd hoe het met haar zou zijn, maar hoe traceer je haar dan? Via via is het toch gelukt, en ondanks de biddag kwamen ze. Haar ouders volgen de strengste leer van de islam (versie: vrouwen geven geen hand aan mannen en volledig in burka met alleen oogspleet) dus de drijfveer om toch te komen konden wij waarderen. Het bleek dat Khadija bij de locale KNO-arts sociaal wenselijk had gereageerd op de hoortest dus de door mij aangelegde toestellen waren niet helemaal juist. Elke heeft gelukkig toch nog iets nieuws kunnen bieden en een van onze favorieten van vorig jaar was opnieuw blij.

Elke heeft vrijdag een leraar van een andere school solo-apparatuur uitgelegd zodat een eerder 'geprothetiseerd' jongetje (die van dag 6) de leraar beter kan horen. De leraar heeft een microfoontje/zender en het hoortoestel staat op een soort radio-stand zodat alle omgevingsgeluiden niet worden versterkt. Weer een mooi winpunt op audiologisch gebied.

Op zaterdagmiddag (dag 8) zijn we naar het dorp van Adit gegaan, 1 uur rijden noordelijk van Senggigi waar ons hotel is. In een keurig buurthuis (dak op palen) had hij kinderen laten verzamelen die poetsles kregen van Marie-José en daarna een oor- en mondcheck kregen. MJ zag 64 kinderen, wij zagen er 20 en Elke 3. Weer flink wat trommelvliesperforaties kwamen voorbij. Verder een belevenis in een kampong te zijn en het (arme maar relatief gelukkige) leven daar te zien.

Zondagavond (dag 9) hebben we na een 'doorsnee'-dag 's avonds een etentje gehad met de mensen die op Lombok belangrijk voor ons zijn. De kinderarts dr Djelantik met zijn vrouw, het hoofd van de school Pak (uitgesproken als 'Pa'=meneer) Win, de KNO-arts dr Hamsu met een nieuwe collega dr Didit, en natuurlijk Jantine en Holis.
Dr Hamsu vertelde over banden tussen de universiteit van Maastricht en Mataram. Wij wisten dat niet, maar gaan zeker, terug in Nederland, hier achteraan.
Ik vernam nog wel schrijnende berichten; dr Hamsu is zich aan het verdiepen in de operaties van de KNO-oncologie (kanker) en vertelde dat als mensen bestraald moeten worden na een ingreep zij 1 jaar (!) op de wachtlijst komen op Bali omdat er maar 1 bestraalapparaat is. Er is nog een hoop te doen in Indonesië.

Vandaag (dag 10) begon de dag met een bezoek aan het dorp van dr Djelantik waar hij op zijn buitenplaats een peuter/kleuterschool heeft opgezet. 70 kinderen passeerden de revue bij Marie-José afdeling KNO na opnieuw poetsles en uitleg over het schoonmaken van je oren. Elke heeft ook de oorkijker (otoscoop) ter hand genomen om de stroom voor mij draaglijk te maken. Zij had nog niet eerder zoveel oren achter elkaar bekeken, en stiekem ook nog wat geleerd. Gerd en Toon bleven maar oortrechtertjes poetsen zodat wij de stroom aankonden.

Informatie voor de sponsors:
We hebben weer veel oordruppels uitgedeeld en neusspray meegegeven. Deze week worden twee kinderen geopereerd aan hun (neus)amandelen op kosten van ons omdat het leven dan weer draaglijk voor ze wordt. Chronische snot, niet goed eten en stikken in hun slaap door luchtgebrek wegens grote amandelen worden verholpen. 1 van deze kinderen heeft ook nog Downsyndroom.
Kosten per ingreep zijn 4 miljoen Rupiah (heden € 266). Het gemiddelde inkomen hier is 1 mln Rp (€ 66) per maand. De dankbaarheid die de ouders je geven is meer waard dan die € 266.

Morgen komt Auke met Koen met de nodige grondstoffen voor oorstukjes en dan worden er een heleboel rotte kiezen getrokken.
Nog 3 dagen aan de bak dan vrijdag met ons allen een vrije dag op Gili Meno en dan zit het er weer op voor het KNO/Audio team.

(l) Oortoiletten op locatie met veel bekijks

(r) Dit bleek een jongetje met typhus te zijn

(l) Poetsles en uitleg over zoetigheid. Snoep verstandig eet een appel in het Bahasa

(r) Na elke gebitscontrole een tandenborstel en pasta cadeau

(l) De hoeveelheid ballonnen e.d. die Elke en Gerd 'bij hebben' is onuitputtelijk.

(r) Solo apparatuur met trotse guru (leraar) en leerling. Een mooi moment voor Elke en Gerd

(l) Holis draait overuren

(r) De wonderolie van dr Jan. Gewone palmolie in een mooi flesje met etiket waardoor het ineens een echt medicijn is. Beter dan de wattenstokjes die mij hier wel aan werk houden.

(3x) Zo haalt Toon de lunch. Gisteren gingen we met de groep, allemaal even lekker en echt niet zo heet als het er uitziet

(l) Het voornaamste vervoer is de brommer op Lombok

(r) De deurwachter van de school die ons elke dag voor gaat naar de aula

De school van kinderarts Djelantik, in midden-Lombok.

De box stond hard: het jongetje ernaast heeft nu vast klachten.

13-15 oktober 2015; Lombok dag 11 - 12 - 13

Dinsdag 13 oktober kwamen Auke en Koen aan. De grote zorg was of de grote aluminiumkist van collega kaakchirurg Roland wel goed mee zou komen vanwege zijn vorm maar met name zijn inhoud; 2 dozen met verdovingen zouden best voor wat ophef, problemen of arrestaties kunnen zorgen en ook kaakchirurgisch instrumentarium is niet de standaard aan boord van een vliegtuig. Met een grote smile kwamen beiden door de schuifdeuren: niets aan de hand. Ook de fles met acryl voor oorstukjes van Conny Polleunis was heelhuids meegekomen. Direct naar de SLB-school terug om de spullen af te geven zodat Holis aan de slag kon en Auke en Koen 'de winkel' alvast konden zien waar dan woensdag het werk voor hen zou beginnen.
De aanwezige teams deden hun dagelijkse ding waar geen extreme highlights waren, behoudens de terugkomst van de ouders met het kindje dat de dag ervoor een neusamandel-verwijdering had gehad. Wij hadden deze ingreep betaald. Ze hoefden van mij helemaal niet langs te komen maar ze wilden zo graag hun dankbaarheid tonen. Toon en ik werden door de vader stevig omhelsd. Dat gebeurt in Nederland niet. Maar ja, 4 mln Rupiah krijgen is zo iets als een cadeautje van 4 maandsalarissen. Ik denk dat ik iemand dan ook omhels.

Woensdag 14 oktober was het alhier Islamitisch nieuwjaar (Muharram, afhankelijk van de eerste sikkel van nieuwe maan; nu het jaar 1437). Met onze logica dachten wij dat dan niemand naar de school wil de komen omdat het een vrije dag is. Niets was minder waar. Volle bak voor Auke, Koen, Adit en Marie-José die een perfect lopende poli hadden gecreëerd en een hoop mensen van hun rotte kiezen hebben verlost. Ook Elke en Gerd hadden geen moment rust met alle mensen die voor hun hoorapparaat kwamen.
Bij KNO waren de rollen van verwijzing naar de lokale KNO-arts een beetje omgedraaid. Een verwijzing voor een jongetje met hele grote amandelen van wie de moeder de opname in het privé-ziekenhuis niet kon betalen. Die moesten maar even naar de SLB-school gaan en aan de Nederlanders geld vragen. Veel heen en weer gemail tussen de verwijzer en ons dat in het andere ziekenhuis de kosten lager ligger en wij alleen betalen voor de mensen die het überhaupt niet kunnen betalen. Gelukkig begreep de verwijzer dat.
Een andere verwijzing voor een kind dat hij doof vond en of wij nog eens spelaudiometrie konden doen. Helaas voor patiënt en de dokter zag ik vocht achter het trommelvlies en hebben we het mannetje onverrichter zake terug gestuurd.
Toon en Jantine zijn voor een Downkindje van de school dat op dinsdag geopereerd was in het ziekenhuis de rekening gaan betalen en ook meteen op ziekenbezoek gegaan. De moeder kon dat zeer waarderen en meteen konden zij een blik werpen op de zorg en properheid van het ziekenhuis. Het viel ze niet tegen.
's Middags ging het tanden-team naar de praktijk van dr Farida, een locale orthodontiste die haar praktijk beschikbaar stelt voor moeilijkere ingrepen. Het KNO-team ging eerder naar het hotel.

Donderdag 15 oktober stond in het teken van onderwijs. Vroeger opstaan en eerder weg met Tariq, onze trouwe driver, om naar de Universiteit van Mataram te gaan voor 2 uur college. We weten nog altijd niet hoeveelste jaars studenten er waren, maar net als vorig jaar viel het kennisniveau niet tegen. Om die reden had ik mijn onderwerp wat pittiger gemaakt dan vorig jaar toen ik een dwarsdoorsnede van de KNO heb doorgenomen; nu heb ik mij beperkt tot problemen van de kinderluchtweg, een college dat ik meestal houd voor artsen en verpleegkundigen van andere vakken. Ze vonden het moeilijk aan hun reacties te zien maar deden goed mee. De studenten zijn hier geen interactieve colleges gewend of dat ze gestimuleerd worden hun eigen vragen te beantwoorden. Dat leidt tot een hoop gegiechel.
Elke heeft daarna een college over audiologie en wat oorheelkunde gegeven. Ook dat viel goed in de smaak.
Net als vorig jaar kwam er een hotemetoot binnen met veel bombarie die vervolgens alleen met zijn smartphone bezig was (inclusief geluid). De studenten lijken dat normaal te vinden. Het bleek een man te zijn die verantwoordelijk is voor de uitnodiging van buitenlandse sprekers. Achteraf dus een goed contact om in de toekomst onze permits geregeld te krijgen.
Na het college terug naar de school voor de laatste controles en hoortoestellen waarna we (met name Elke) een workshop audiologie voor de docenten gaven. Ze waren zeer enthousiast, al verbaasde het ons wel dat docenten van dove kinderen zo weinig ervan weten.
's Avonds hebben we het einde van de werkzaamheden van het KNO-team in een prachtig restaurant afgesloten.
Vandaag met ons allen naar Gili Meno, het begin van de vakantie voor het KNO-team welverdiende rustdag voor Marie-José en een acclimatiseerdag voor Auke en Koen. Vanavond eten we nog met Nadja van Stern-für-Lombok/Tanah Bintang vanwege de eerdere fijne samenwerking.

Samenvatting van 2 weken hulp:

261 KNO patiënten
92 keer audiometrie
30 hoortoestellen op 25 patiënten
2 operaties onder narcose
1 operatie onder locale anaesthesie

De getallen van het tandenteam volgen later.

Het was ons weer een voorrecht dit te mogen doen.

(l) Koen Goorman krijgt uitleg over het poetsen van materialen door Marie-José

(r) De behandelstoel wordt na 6 jaar eens grondig gereinigd door Auke en Koen

(l) Toon op bezoek in het ziekenhuis bij Downkindje na amandeloperatie

(r) Het team met shirts van Stichting M.O.L. onder wier vlag wij actief waren

Genieten van de zonsondergang bij Qunci Villa's